

2º Non contrahunt cognationem spiritualem, qui officium patrini et matrinae exercent in supplendis Baptismi solemnitatibus, nec qui tantum nomine alterius baptizatum de sacro fonte suscipiunt (20).

3º Contrahunt veram cognationem spiritualem patrini a parentibus designati et iniuste a Parocho reprobati, si infantem reapse teneant; secus, si a Parocho iuste reiiciantur (21). — S. Lig. n. 154.

4º Vir, qui puellam in casu necessitatis et privatim baptizavit, nec ipsam, nec eius matrem ducere potest (22). — *Ita communiter*, S. Lig. de Bapt. n. 149.

5º *Probabilius* autem non videntur hanc cognationem contrahere patrini in Baptismo privato adhibiti. Ratio est, quia in *Conc. Trid.* de iis tantum patrinis, qui in Baptismo solemniter adhibentur, sermo est, cum pro Baptismo privato nulli requirantur. — *Ita communiter* cum S. Lig. n. 149. (*).

6º Patrini cognationem spiritualem contrahere non videntur, nisi baptizatum physice tangant, quia secus proprie eum de sacro fonte suscipere non censentur (23); omnes enim textus Iuris can., quibus spiritualis cognatio statuitur, hisce verbis exprimuntur: *qui suscipit, teneat, levat, tangit, etc.* — S. Lig. n. 148., et alii *communiter*.

(20) Postremum hoc confirmant decreta S. Congr., quorum unum refert Barbosa (*Apost. Decis. Collect. 177. n. 9.*) duo alia vero Benedictus XIV. (*Quaest. can. 227.*). Ex alia autem S. Congr. declaratione, quam refert Gallemart (in not. ad c. 2. sess. 24. *Conc. Trid.* n. 4.), procuratoris officium praestare potest vir pro muliere, et viceversa; quo in casu non interdicitur, ut actu duo viri vel duae mulieres e sacro fonte elevent.

(21) Licet Synodus Tridentina (sess. 24. cap. 2. *De Reform. Matr.*) decreverit, *ut unus tantum, sive vir sive mulier, vel ad summum unus et una baptizatum de baptismo suscipiant*; hoc tamen decretum non esse irritans constat ex Declaratione S. Congreg. in causa Aquensi 10. Martii 1631. (eam refert Barbosa *Apostol. Decis. Collect. 177. n. 10.*), dummodo tertia vel quarta persona fuerit et ipsa designata, quae proinde cognationem contrahet.

(22) Idem dicendum, uti patet, de mu-

liere, quae privatim puellulum baptizaverit.

(*) Cf. *Opus. Th. Mor. V. 6. Tr. de Matrim. n. 1008. not.*

(23) Requiritur, ut dum baptizatur, patrinus ita baptizatum tangat, ut dici queat, eum *suscepisse, accepisse, tenuisse, levasse, etc.*, in sacro vel de sacro fonte; vel si consuetudo sit, ut sacerdos teneat infantem, dum baptizatur, patrinus vel infantem baptizandum sacerdoti praesentaverit, vel mox infantem de sacerdotis manu immediate suscipiat; unde non satis esset, quod mediate commater acciperet eum a compatre, vel viceversa; nec etiam sufficeret tactus momentaneus digiti vel manus, quia id non esset *levare aut tenere*, etc. Non tamen opus est, ut patrinus etiam respondeat pro infante; quia responsio ista ad patrinum catechismi, de quo (sup. in not. ad n. 588.) dictum est, pertinet (*Schmalzgr., lib. 4. tit. 11. nn. 38.-39.*).

7º Parentes baptizantes filios in necessitate vel bona fide nullam contrahunt spiritualem cognationem, qua ab usu coniugii prohibeantur; haec enim prohibitio rationem habet poenae, quae sine culpa non incurritur. — S. Lig. n. 150. — Imo *probabilius* nec videntur cognationem contrahere, etiamsi ex industria, seclusa necessitate, prolem baptizarent (24). — S. Lig. *ibid.*

SECTIO III. — De cognatione legali

619. — Cognatio *legalis* est propinquitas personarum, quae oritur ex adoptione legali. Duplex distinguitur adoptio:

1º *Perfecta*, qua persona sui iuris, forma legali (25), transit in potestatem et familiam adoptantis, et omnia filii legitimi iura acquirit.

2º *Imperfecta*, qua persona extranea, quae sui iuris non est, assumitur in filium vel nepotem, non tamen transit in adoptantis familiam et potestatem, et propterea non fit huius heres necessarius ex testamento, licet ei succedat ab intestato (26).

Principia. — I. Cognatio *legalis* seu adoptio constituit impedimentum dirimens de iure ecclesiastico, quamvis prius in Iure romano stabilitum fuerit (27). Eruitur ex *Resp. Nicolai I. ad Bulgaros*, etc.

II. Cognatio *legalis* ad similitudinem cognationis naturalis ex iure romano matrimonium dirimit inter sequentes personas:

1º Quasi in linea recta inter adoptantem et adoptatum et eius filios, dum sunt sub paterna potestate constituti; 2º inter adoptatum et filios adoptantis, quasi in linea collateralis, dum huius filii sub paterna potestate versantur; 3º inter adoptantem et uxorem adoptati, ac vicissim inter adoptatum et uxorem adoptantis, quasi in linea recta per modum affinitatis, ut constat ex declaratione S. Congr. in Hortana 26. Sept. 1734. (28).

(24) Cum saltem dubium sit, principium praevalet, in re dubia non posse certum ius coniugii auferri. Negandum ergo est, per hoc usui coniugii apponi impedimentum (*Schmalzgrueber; lib. 4. tit. 11. nn. 46.-49.*), cf. *Opus Th. Mor. V. 4. Tr. de Baptismo n. 95.*

(25) Perfecta adoptio, quae et *arrogatio* dicitur, indiget rescripto *Principis*; pro imperfecta vero, quae dicitur *simplex*, sufficit auctoritas cuiusvis iudicis competentis. Vid. *Schmalzgrueber, lib. 4. tit. 12. n. 3.*

(26) Contra vero per adoptionem perfectam seu *arrogationem*, adoptatus eva-

dit heres necessarius ex testamento in quarta bonorum parte (*Schmalzgrueber, lib. 4. tit. 12. n. 3.*).

(27) Cognatio ista matrimonium dirimit iure ecclesiastico, quatenus per ius ecclesiasticum approbatae sunt leges civiles romanae, per quas primitus indutum hoc impedimentum fuit.

(28) Differunt inter se istae cognationes (et consequenter etiam impedimentum ex iis ortum), quod prima et postrema sint perpetuae; quocirca adoptans v. gr. ducere nequit filiam aut neptem adoptivam in uxorem, etiamsi per emancipationem adoptio fuerit soluta, nec privignus

BIBLIOTECA CENTRAL
U. A. N. L.

620. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An cognatio legalis matrimonium dirimat usque ad quartum gradum inter adoptantem et descendentes adoptati, aut vice versa?*

Resp. 1° Certo restringitur ad primum gradum quoad adoptatum et descendentes adoptantis. Ex iure canonico constat.

Resp. 2° *Controvertitur* quoad adoptantem et descendentes adoptati. *Probabiliter* cognatio non extenditur ultra primum gradum, seu ultra adoptatum, nisi habeat descendentes sub potestate sua constitutos (29); nihil enim in iure huic decisioni oppositum reperitur. — S. Lig. n. 1027.

621. — **QUAER.** 2° *An adoptio imperfecta dirimat matrimonium?*

Resp. Neg. probabilius cum S. Lig. n. 1027., et aliis communius. — Ratio est, quia sola adoptio perfecta censenda est adoptio proprie dicta (30).

aut nurus (intellige adoptivi) iungi matrimonio possunt cum noverca aut socero, licet adoptio aut per emancipationem aut per mortem adoptantis cessaverit. Requiritur igitur dispensatio Sedis Apostolicae, quae tamen etiam in postremo casu difficillime conceditur. Secunda vero in linea collateralis durat dumtaxat, quamdiu durat adoptio (Vid. Schmalzgrueber lib. 4. tit. 12. n. 26. et seq., et S. Alph. lib. 6. n. 1027. not. 2.). Sex autem modis ex iure romano solvitur adoptio: 1° morte naturali adoptantis; 2° morte eiusdem civili; 3° ob nuptias incestuosas; 4° ob dignitatem v. gr. episcopalem; 5° per sententiam; 6° per emancipationem (Schmalz. ibid. n. 10.).

(29) Sat claram regulam habes, si cum Sanchezii (lib. 7. disp. 63. n. 34.) communi sententia statuas, ex romano iure impedimentum se ad eos extendere, qui simul cum patrefamilias adoptato transiunt in potestatem adoptantis.

Facilius autem indicari possunt personae, inter quas, constante adoptione, consistere matrimonium potest. Durante itaque adoptione potest matrimonium consistere 1° inter adoptantem et matrem adoptati (S. Thom. in 4. dist. 42. q. 1. art. 2. ad 5.); — 2° inter adoptantem et filiam adoptivae; quia haec non est in potestate

matris, ideoque non transit in potestatem adoptantis; 3° inter adoptantem et filiam illegitimam adoptati, quia scilicet filii illegitimi non sunt in patris potestate, atque adeo filia adoptati in casu in potestatem adoptantis non transit; — 4° eadem de causa consistet matrimonium inter filium illegitimum adoptantis, et huius filiam adoptivam; — 5° inter filium et filiam duorum fratrum adoptivorum, quia isti nullo cognationis vinculo inter se vincuntur; — 6° denique inter duos adoptivos unius adoptantis: nam nullo id iure veritum est (Schmalzgrueber, lib. 4. tit. 12. n. 31. et seqq.).

(30) Rationes, ob quas communiter DD. statuunt, impedimentum ex sola perfecta adoptione oriri, vide apud Schmalzgrueber (lib. 4. tit. 12. v. 18.-22.), qui insuper cum communi DD. sententia advertit, ex adoptione *simplici* seu *imperfecta* nedum *dirimens*, sed ne *impediens* quidem impedimentum oriri. Porro cum lex Canonica hoc impedimentum tantum induxerit per approbationem romani circa hoc iuris; proinde quaestionem, incuratur, nec ne, canonicum hoc impedimentum, quando in civili variarum gentium codice ratio cognationis legalis plus minusve distat a iuris romani *arrogatione* seu *perfecta adoptione*, sola Apostolica Sedes definire

In Gallia porro non videtur vigere adoptio *perfecta*; siquidem ex articulo 348. Cod. civ. adoptatus remanet iuris sui. Sic enim statuitur: *L'adopté restera dans sa famille naturelle, et y conservera tous ses droits*. Hinc controvertitur, utrum adoptio ista impedimentum dirimens constituat. Affirmant Carrière, Bouvier, etc. Negant vero *probabilius*, ut videtur, alii non pauci.

Et horum quidem sententia confirmari videtur ista *S. Officii* Decisione: *In Bulgariae provincia mos est, ut patresfamilias aliquando sibi in filios adoptent, absque tamen ulla iuris solemnitate, aliquos pueros et puellas. Huiusmodi adoptati communiter inter catholicos ibi commorantes, veluti filii legitimi reputantur, adeo ut in hereditate etiam succedant. Rev. DD. Ioseph Roveramus missionarius... Sacram. Congr. de Propaganda Fide humiliter supplicavit, ut declarare dignaretur, an talis adoptio impedimentum pareret cognationis legalis. Eadem S. Congr. instantiam remisit ad S. Congr. S. Officii. Deinde in Congregatione generali habita coram SS. DD. Nostro feria V^a die 16 Aprilis 1761., Sanctissimus... declaravit, praefato in casu nullum existere impedimentum.* (Apud Ferrariis, *Pro matrimonio* art. 2. *additio*, ex novissima Romana editione).

Casus autem Galliae praefato casui prorsus similis videtur.

Plures ut adstruant impedimentum dirimens, innituntur responsioni *S. Poenit.* ad D. LASSERRE, *Vicarium generalem Petrocorensem*. Sed illa responsio rem minime dirimit. Sic enim interrogaverat orator: *Cum in eodem regno (Galliae) adoptionis ius modo legaliter sit receptum, quaeritur an canonicum impedimentum adoptionis dirimens locum etiam habere debeat?* *Resp. affirmative, si res sit de adoptione legitime inita.* Porro non fuit propositum ab oratore, de quali adoptione ageretur. Insuper adoptio imperfecta, ut locum habet in iure, non dicitur *adoptio simpliciter*, sed *arrogatio* (31).

certa sententia potest. Nam usquedum eiusmodi definitio expectetur, Doctores privati, generalibus principiis inhaerentes, quod matrimonium sit res valde favorabilis, et ideo iura prohibentia et irritantia matrimonium, si quando ambiguus sit eorum sensus, restringi potius (iuxta XV. Iuris Reg. in VI.), quam extendi debeant, recentiores civiles leges circa legalem cognationem et obicem nubendi inde or-

tum citius de *simplici* illa secundum ius romanum adoptione, quae nullum canonicum impedimentum parit, interpretandas statuent. Cf. *Opus Theol. Mor.* V. 6. n. 984. seqq.

(31) Haec ratio, si ullum pondus per se habere posset, potius pro opposita opinione militaret; siquidem *arrogatio* perfectam indicat adoptionem, quae impedimentum inducit.